UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2023/1619 VAN DE COMMISSIE

van 8 augustus 2023

inzake tijdelijke noodmaatregelen waarbij voor 2023 wordt afgeweken van een aantal bepalingen van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013 en (EU) 2021/2117 van het Europees Parlement en de Raad om specifieke problemen in de sector groenten en fruit en in de wijnsector op te lossen die zijn veroorzaakt door ongunstige weersomstandigheden

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad ([1]), en met name artikel 221, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In het voorjaar van 2023 hebben zich in diverse regio's van de lidstaten extreme weersomstandigheden voorgedaan die dramatische gevolgen hebben gehad voor de oogst van groenten en fruit. In de Spaanse regio Catalonië valt de verwachte oogst door de droogte ten minste 50 % lager uit, terwijl de oogst in de Italiaanse regio Emilia-Romagna door een overstroming geheel verloren is gegaan. In sommige regio's van Frankrijk en Portugal heeft de droogte ook een ernstige weerslag gehad op de oogst en de kwaliteit van de oogst.

(2) Door de extreme weersomstandigheden van het voorjaar van 2023 ondervinden veel erkende producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties in de sector groenten en fruit problemen bij de uitvoering van hun goedgekeurde operationele programma. Sommige goedgekeurde acties en maatregelen zullen in 2023 niet worden uitgevoerd en daardoor zal een deel van de actiefondsen niet worden besteed. Andere erkende producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties wijzigen hun operationele programma en voeren acties en maatregelen uit om de gevolgen van de extreme weersomstandigheden in de sector groenten en fruit op te vangen, zoals crisisbeheersingsmaatregelen.

(3) Erkende producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties kunnen in het kader van hun goedgekeurde operationele programma crisis- en preventiemaatregelen in de sector groenten en fruit uitvoeren om de sector beter te wapenen tegen marktverstoringen. Deze crisispreventie- en crisisbeheersingsmaatregelen mogen echter op grond van artikel 33, lid 3, vierde alinea, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 ten hoogste één derde van de uitgaven in het kader van het operationele programma vormen. Om die producentenorganisaties meer armslag te bieden en hen in staat te stellen de middelen in het kader van operationele programma's te richten op de aanpak van de marktverstoring die wordt veroorzaakt door maatregelen in verband met de ongunstige weersomstandigheden, mag die regel niet gelden in 2023. Deze tijdelijke afwijking moet gelden voor operationele programma's die overeenkomstig artikel 5, lid 6, eerste alinea, punt c), van Verordening (EU) 2021/2117 van het Europees Parlement en de Raad ([2]) doorlopen onder de voorwaarden die van toepassing zijn in het kader van Verordening (EU) nr. 1308/2013.

(4) Daarnaast moeten erkende producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties middelen, waaronder financiële steun van de Unie, binnen hun actiefonds kunnen herbestemmen voor acties en maatregelen die nodig zijn om de gevolgen van de ongunstige weersomstandigheden van het voorjaar van 2023 op te vangen. Om hun die mogelijkheid te bieden, moet het in artikel 34, lid 1, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 vastgelegde maximum voor de financiële steun van de Unie in 2023 worden verhoogd van 50 % naar 60 % van de daadwerkelijk gedane

([1]) PB L 347 van 20.12.2013, blz. 671.

([2]) Verordening (EU) 2021/2117 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten, (EU) nr. 1151/2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, (EU) nr. 251/2014 inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten en (EU) nr. 228/2013 houdende specifieke maatregelen op landbouwgebied ten behoeve van de ultraperifere gebieden van de Unie (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 262).

uitgaven. Deze tijdelijke afwijking moet gelden voor operationele programma's die overeenkomstig de overgangsbepaling van artikel 5, lid 6, eerste alinea, punt c), van Verordening (EU) 2021/2117 doorlopen onder de voorwaarden die van toepassing zijn in het kader van Verordening (EU) nr. 1308/2013.

(5) Ook de wijnsector van de Unie is ernstig getroffen door de ongunstige weersomstandigheden in het voorjaar van 2023, waardoor wijnbouwers in de betrokken regio's van de lidstaten te kampen hebben met uitzonderlijke problemen. Met name konden wijnbouwers door de uitzonderlijke weersituatie niet de in hun wijngaarden gebruikelijke voorjaarswerkzaamheden verrichten, zoals het gereedmaken van de bodem, het uitplanten van nieuwe wijnstokken of het enten. In de door de uitzonderlijke droogte getroffen regio's zijn dergelijke werkzaamheden niet mogelijk vanwege de droge bodem en de uiterst ongunstige situatie voor de groei van nieuwe aanplantingen, en in de door overstromingen getroffen regio's zijn dergelijke werkzaamheden niet mogelijk omdat de wijngaarden niet toegankelijk zijn dan wel door de watermassa's verloren zijn gegaan.

(6) In artikel 62, lid 3, eerste alinea, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 is bepaald dat vergunningen voor het aanplanten van wijnstokken, met inbegrip van vergunningen voor nieuwe aanplant en voor herbeplanting, drie jaar geldig zijn vanaf de datum waarop ze zijn verleend. In artikel 68, lid 2, eerste alinea, van die verordening is bepaald dat vergunningen die na een omzetting van aanplantrechten worden verleend, dezelfde geldigheidsduur hebben als de oorspronkelijke aanplantrechten. Binnen de geldigheidsduur van elke gegeven vergunning zullen wijnbouwers doorgaans in de herfst de bodem gereedmaken en de nieuwe wijnstokken aanschaffen, die vervolgens in het voorjaar worden aangeplant omdat het voorjaar de meest geschikte periode van het jaar is voor het aanplanten ervan.

(7) Als gevolg van de ongunstige weersomstandigheden hebben wijnbouwers die in het bezit zijn van een aanplantvergunning die in een getroffen regio in 2023 afloopt, in het voorjaar van het laatste jaar van geldigheid van de vergunning er niet volgens de planning gebruik van kunnen maken. Aangezien niet te voorspellen valt hoe lang dergelijke ongunstige weersomstandigheden en de gevolgen ervan zullen aanhouden, staat niet vast dat die wijnbouwers hun aanplantvergunning binnen de desbetreffende geldigheidsperiode zullen kunnen gebruiken. Zij moeten de wijnstokken dan aanplanten tijdens het hete seizoen en dus op een minder geschikt moment van de teeltcyclus, onder moeilijke omstandigheden en tegen extra kosten, terwijl de wijnsector al te lijden heeft onder een ongunstige marktsituatie.

(8) Om die reden en om te voorkomen dat de aanplantvergunning verloren gaat of dat de situatie waarin de aanplant moet plaatsvinden snel verslechtert, moet onverwijld worden voorzien in de mogelijkheid om de geldigheidsduur te verlengen van aanplantvergunningen die in 2023 aflopen in de door de ongunstige weersomstandigheden getroffen regio's. Derhalve moet de geldigheidsduur van alle vergunningen die in een getroffen regio in 2023 aflopen, met twaalf maanden worden verlengd vanaf de huidige vervaldatum ervan in 2023, zodat de wijnbouwers de wijnstokken in 2024 kunnen aanplanten.

(9) Vanwege de onvoorziene moeilijkheden die wijnbouwers in de getroffen regio's ondervinden als gevolg van de ongunstige weersomstandigheden, moet het hun, als zij hun wijnbouwareaal niet meer willen uitbreiden, worden toegestaan afstand te doen van hun in 2023 aflopende aanplantvergunning zonder dat hun een administratieve sanctie als bedoeld in artikel 62, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 wordt opgelegd.

(10) Voor wijnbouwers die beschikken over nieuwe aanplantingen in de gebieden welke in het voorjaar van 2023 ernstig zijn getroffen door de ongunstige weersomstandigheden en welke vóór het rooien van een overeenkomstige oppervlakte zijn aangeplant met een door een lidstaat overeenkomstig artikel 66, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 verleende herbeplantingsvergunning, moet de termijn van vier jaar voor het rooien van het oude beplante areaal worden verlengd met één jaar. Aldus kunnen de wijnbouwers gedurende een extra oogstjaar

profiteren van het oude beplante areaal ter compensatie van de schade in de nieuwe aanplanting, aangezien dergelijke schade tot gevolg kan hebben dat het nieuw beplante areaal pas later in gebruik wordt genomen of opnieuw moet worden beplant. Bijgevolg moet de in artikel 5, tweede alinea, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/273 ([3]) vastgelegde termijn eveneens worden aangepast.

(11) Er moet een overgangsregeling worden ingesteld voor de uitgaven die na december 2022 zijn gedaan in het kader van de in artikel 40 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 bedoelde nationale steunprogramma's in de wijnsector. In artikel 5, lid 7, van Verordening (EU) 2021/2117 is met name bepaald dat de steunprogramma's in de wijnsector van toepassing blijven tot en met 15 oktober 2023. Daartoe moeten de artikelen 39 tot en met 54 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 na 31 december 2022 van toepassing blijven op uitgaven en betalingen die zijn gedaan voor concrete acties die vóór 16 oktober 2023 in het kader van Verordening (EU) nr. 1308/2013 worden uitgevoerd. Daarnaast moeten de artikelen 39 tot en met 54 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 ook van toepassing blijven op uitgaven en betalingen die zijn gedaan voor concrete acties die vóór 16 oktober 2025 op grond van de artikelen 46 en 50 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 worden uitgevoerd, mits die concrete acties uiterlijk op 15 oktober 2023 gedeeltelijk zijn uitgevoerd en de gedane uitgaven ten minste 30 % van de totale geplande uitgaven bedragen.

(12) Als gevolg van de onvoorziene problemen die wijnbouwers ondervinden door de ernstige gevolgen van de ongunstige weersomstandigheden in het voorjaar van 2023, is het voor sommige wijnbouwers echter onmogelijk geworden om de concrete acties uit hoofde van artikel 46 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 zodanig uit te voeren dat wordt voldaan aan de drempel van 30 % van de uitgaven die uiterlijk op 15 oktober 2023 moeten worden gedaan. Daarom wordt het noodzakelijk geacht om de drempel van 30 % te verlagen naar 3 % zodat aan wijnbouwers die met de uitvoering van de maatregel zijn begonnen, maar door de onvoorziene weersituatie niet verder kunnen gaan, geen onnodige sanctie wordt opgelegd en zij weer door kunnen gaan met de uitvoering van de maatregel zodra de situatie het toelaat. Deze mogelijkheid mag alleen gelden voor wijnbouwers die in het bezit zijn van een vergunning voor herbeplanting in een regio die geraakt is door de ongunstige weersomstandigheden in het voorjaar van 2023.

(13) De algehele situatie vormt een specifiek probleem in de zin van artikel 221 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 dat niet gemakkelijk op te lossen valt met maatregelen uit hoofde van de artikelen 219 of 220 van die verordening. De situatie houdt niet specifiek verband met een bestaande geconstateerde unieke marktverstoring of een precieze dreiging daarvan. Evenmin houdt deze verband met maatregelen om de verspreiding van dierziekten of het verlies van consumentenvertrouwen als gevolg van risico's voor de gezondheid van mensen, dieren of planten tegen te gaan.

(14) Gelet op het feit dat de extreme weersomstandigheden van het voorjaar van 2023 zonder weerga zijn, moeten die problemen worden verlicht door af te wijken van sommige bepalingen van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013 en (EU) 2021/2117, maar alleen voor zover dat strikt noodzakelijk is.

(15) Gezien de noodzaak om onmiddellijk actie te ondernemen, moet deze verordening in werking treden op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

(16) De maatregelen van deze verordening zijn in overeenstemming met het advies van het Comité voor de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten,

([3]) Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/273 van de Commissie van 11 december 2017 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft het vergunningenstelsel voor het aanplanten van wijnstokken, het wijnbouwkadaster, begeleidende documenten en certificering, het in- en uitslagregister, de verplichte opgaven, meldingen en de bekendmaking van meegedeelde informatie, tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de toepasselijke controles en sancties, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 555/2008, (EG) nr. 606/2009 en (EG) nr. 607/2009 van de Commissie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 436/2009 van de Commissie en Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/560 van de Commissie (PB L 58 van 28.2.2018, blz. 1).

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Tijdelijke afwijkingen van Verordening (EU) nr. 1308/2013 met betrekking tot groenten en fruit

1. In afwijking van artikel 33, lid 3, vierde alinea, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 geldt het in die bepaling genoemde maximum van één derde van de uitgaven voor crisispreventie- en crisisbeheersingsmaatregelen in het kader van het operationele programma in 2023 niet voor gebieden die zijn getroffen door de ongunstige weersomstandigheden in het voorjaar van 2023 zoals te bepalen door de lidstaten.

2. In afwijking van artikel 34, lid 1, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 mag de in die bepaling bedoelde financiële bijstand van de Unie voor het actiefonds die in 2023 wordt verleend aan producentenorganisaties of unies van producentenorganisaties die getroffen zijn door de ongunstige weersomstandigheden van het voorjaar van 2023 zoals te bepalen door de lidstaten, niet hoger zijn dan het bedrag van de financiële bijdrage van de Unie voor de actiefondsen die de lidstaten voor 2023 hebben goedgekeurd, en blijft deze beperkt tot 60 % van de daadwerkelijk gedane uitgaven.

Artikel 2

Tijdelijke afwijkingen van Verordening (EU) nr. 1308/2013 met betrekking tot wijn

1. In afwijking van artikel 62, lid 3, eerste alinea, eerste zin, en artikel 68, lid 2, eerste alinea, eerste zin, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 lopen de overeenkomstig de artikelen 62, 64, 66 en 68 van die verordening verleende aanplantvergunningen die in 2023 aflopen in regio's die door de ongunstige weersomstandigheden van het voorjaar van 2023 zijn getroffen, pas twaalf maanden na de oorspronkelijke vervaldatum ervan af.

2. In afwijking van artikel 62, lid 3, eerste alinea, tweede zin, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 wordt aan wijnbouwers die in het bezit zijn van een aanplantvergunning die in 2023 afloopt in een regio die door de ongunstige weersomstandigheden van het voorjaar van 2023 is getroffen, geen administratieve sanctie opgelegd, mits zij de bevoegde autoriteiten uiterlijk op 31 december 2023 meedelen dat zij niet van plan zijn om gebruik te maken van hun vergunning, en dat zij geen gebruik wensen te maken van de in lid 1 van het onderhavige artikel bedoelde verlenging van de geldigheidsduur.

3. In afwijking van artikel 66, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 kunnen de lidstaten, wanneer het nieuw beplante areaal ernstig is getroffen door de ongunstige weersomstandigheden van het voorjaar van 2023, de rooitermijn verlengen tot het einde van het vijfde jaar vanaf de datum waarop de nieuwe wijnstokken zijn aangeplant voor zover het nieuw beplante areaal pas later in gebruik kan worden genomen dan wel opnieuw moet worden beplant.

Binnen twee maanden na de indiening van een aanvraag tot verlenging van de rooitermijn delen de lidstaten de aanvragers mee of hun aanvraag is goedgekeurd of afgewezen. In geval van afwijzing van de aanvraag stellen de lidstaten de aanvrager in kennis van de redenen daarvan.

Artikel 5, tweede alinea, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/273 van de Commissie is van toepassing indien de wijnbouwer niet heeft gerooid aan het einde van de verlengde termijn.

Wijnbouwers die gebruikmaken van de verlenging, komen tot het einde van de verlengde termijn niet voor de in artikel 47 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 bedoelde steun voor groen oogsten in aanmerking, noch op het nieuw aangeplante areaal, noch op het te rooien areaal.

Artikel 3

Tijdelijke afwijkingen van de overgangsbepalingen van artikel 5, lid 7, punt b), van Verordening (EU) 2021/2117 wat betreft de toepassing van de artikelen 39 tot en met 52 van Verordening (EU) nr. 1308/2013

In afwijking van artikel 5, lid 7, punt b), van Verordening (EU) 2021/2117 blijven de artikelen 39 tot en met 54 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 na 31 december 2022 van toepassing op uitgaven en betalingen die zijn gedaan voor concrete acties die vóór 16 oktober 2025 op grond van artikel 46 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 zijn uitgevoerd, mits:

(a) die concrete acties uiterlijk op 15 oktober 2023 gedeeltelijk zijn uitgevoerd en de gedane uitgaven ten minste 3 % van de totale geplande uitgaven bedragen, en

(b) die concrete acties uiterlijk op 15 oktober 2025 volledig zijn uitgevoerd.

De lidstaten zorgen ervoor dat deze afwijking alleen geldt voor wijnbouwers die in het bezit zijn van een vergunning voor herbeplanting in een regio die geraakt is door de ongunstige weersomstandigheden van het voorjaar van 2023.

Artikel 4

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing tot en met 9 augustus 2024.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 8 augustus 2023.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN